

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN
Rapport 2006:93

Samverkan med möjligheter

Resultatrapport

Om mångfaldsarbetet och introduktionen av
nyanlända i Västra Götalands län

Rapport 2006:93
ISSN 1403-168X
Rapportansvarig: Niklas Silfverlood
Layout: Niklas Silfverlood
Illustrationer: Relationwise A / S
Tryck: Arkitektkopia, Göteborg

Utgivare: Länsstyrelsen Västra Götalands län
Enhet: Integration och jämställdhet
Adress: Södra Hamngatan 3, 403 40 Göteborg
Telefon: 031-60 50 00
Fax: 031-60 51 90
Beställ från www.o.lst.se under rubriken Rapporter

SAMVERKAN MED MÖJLIGHETER

**Om mångfaldsarbetet och introduktionen av nyanlända i Västra
Götalands län**

Resultatrapport 2006:93

INNEHÅLL

INLEDNING	4
RESPONDENTUPPGIFTER	6
RESULTATÖVERSIKT	7
ENKÄTSVAR MED KORTA KOMMENTARER	10

INLEDNING

Bakgrund

Regeringen har gett i uppdrag till länsstyrelserna inför 2006 att tillsammans med Integrationsverket redovisa den samverkan som finns i regionen kring nyanländas etablering och hur den kan utvecklas och effektiviseras.

Som ett led i uppdraget återfinns fyra punkter.

1. Det krävs bättre samverkan mellan kommuner samt mellan län och mellan olika delar av län.
2. Det krävs en klarare ansvarsfördelning.
3. Det krävs tidigare arbetsmarknadsinriktning på insatserna för dem som är i yrkesverksam ålder, samt
4. att kunskap om framgångsrika arbetsmetoder och former för samverkan får spridning.

I samverkan med Integrationsverket gick Länsstyrelsen Västra Götalands län år 2004 ut med en enkät till alla kommuner i länet, kunddelkontoren i Borås stad samt stadsdelsförvaltningarna i Göteborgs stad, för att få en överblick av hur arbetet med mångfald och introduktionen av nyanlända ser ut. I april 2005 hade alla kommuner, kunddelar och stadsdelar kommit in med svar. En sammanställning gjordes och presenterades i Länsstyrelsens rapport 2005:42 Samordning med förhinder?

Resultaten visade bl.a. att det var förhållandevis få kommuner i länet som arbetar aktivt med mångfaldsfrågorna samt att graden av individualisering i introduktionen är låg när det gäller barn och ungdomar, funktionshindrade och äldre.

Fördjupning, syfte och metod

För att fördjupa kunskapen om kommunernas mångfalds- och introduktionsarbete har en uppföljningsenkät skickats ut i september 2006 där Länsstyrelsen tar reda på antal kommuner som har mångfaldsplaner och integrationsplaner¹, samt om det finns samverkan mellan kommuner och hur densamma i så fall fungerar.

Som utgångspunkt i utformandet av enkäten utgick Länsstyrelsen bl.a. från de frågor som Justitiedepartementet satt upp i aktuellt uppdrag för 2006.

- Vad hindrar respektive underlättar ett reellt samarbete på regional respektive lokal nivå?
- Vad krävs av lokal samverkan för att regional samverkan skall fungera? (och tvärtom, eg. kommentar)

Samt följande punkter som setts intressanta att följa upp efter tidigare enkätsvar i rapport 2005:42:

- Hur har jämställdhetsperspektivet tillvaratagits i utformandet av integrationsplanen?
- Var går gränsen för att en introduktionsverksamhet ska kunna betraktas som individuell?

¹ De olika kommunala verksamheternas mål för och genomförande av integrationsarbetet i kommunen. Uppdelat på t.ex. verksamhetsövergripande mål, introduktion, SFI-undervisning, arbete, kommunen som arbetsgivare, boende, barn och ungdomar, kultur och fritid samt äldre och funktionshindrade.

- Vad ligger till grund för val av borte tidsgräns för introduktionen? När anses en person vara introducerad i samhället?

Rapport 2005:42 fick svar på många av Justitiedepartementets frågor vilket gör att fördjupningen koncentrerat sig kring implementering, aktivitet och uppföljning av planerna.

Enkäten kommer att följas upp genom en workshop i mars och en workshop i april 2007. Dessa dagar kommer att komplettera de resultat som kommit fram genom enkäten. Därför har Länsstyrelsen valt att dela upp aktuell rapport i två delar. Den första delen kommer enbart att innehålla enkätresultat och korta kommentarer. Den andra delen, som kommer under våren, kan ses som en slutrapport både när det gäller Samordning med förhinder rapport 2005:42 och aktuell uppföljning.

Det är viktigt att påpeka att resultat, idéer och goda exempel som kommer fram skall bli ”levande” i länets kommuner. Länsstyrelsen med samverkanspartners vill vara med och stötta en process i länet där de projekt som fungerat bra kommer fler tillgodo utan att kommuner behöver ”uppfinna hjulet igen”.

Göteborg december 2006

Kommun/ Flyktning- mottagning	Uppgifts- lämnarens namn	Befattning	Tfn.	E-post
Alingsås	Gun Rosvall	Avd chef	0322-616170	gun.rosvall@alingsas.se
Flyktingenheten Biskopgården	Christer Holmgren	Verksamhetschef	031-3666648	christer.holmgren@biskopgarden.goteborg.se
Borås	Liisa Larsson	Enhetsansvarig	033-358145	liisa.larsson@boras.se
Dals-Eds	Monica Johannesson	Integrationssam.	0534-19269	monica.johannesson@dalsed.se
Falköping	Anders Lindström	Bitr sektionschef	0515-777120	anders.lindstrom@falkoping.se
Flyktingenheten Frölunda	Kerstin Wadman	Verksamhetschef	031-3662060	kerstin.wadman@frolunda.goteborg.se
Färgelanda	Anne Ohlsson	Integrationssam.	0528-567124	anne.olsson@fargelanda.se
Hjo	Jonas Engelbrektsson	IFO-chef	0503-35217	jonas.engelbrektsson@hjo.se
Härreda	René Villar	Flyktingsekr.	031-7246120	rene.villar@harryda.se
Kungälv	Johan Lindfelt	Enhetschef	0303-239393	johan.lindfelt@kungalv.se
Lerum	Karin Manzoor	Integrationshandl.	0302-521577	karin.manzoor@lerum.se
Lidköping	Stina Vernersson	Enhetschef	0510-770912	stina.vernersson@lidkoping.se
Mark	Berit Ciurana	Integrationssam.	0320-217020	berit.ciurana@mark.se
Mariestad	Louise Ronge	Flyktingsamordn.	0501-756326	louise.ronge@mariestad.se
Mellerud	Arbetsmarknadse- nheten	Enhetschef	0530-18384	torbjorn.svedung@mellerud.se
Munkedal	Peter martinsson	Enhetschef	0254-18138	peter.martinsson@munkedal.se
Mölnadal	Ulrika Nordström	Samordnare	031-3151063	ulrika.nordstrom@molndal.se
Skara	Sara Friberg	Samordnare Integrationsverks.	0511-32579	sara.friberg@skara.se
Skövde	Sofia Melén Moadi	Integrationssekr.	0500-498565	sofia.melen.moadi@skovde.se
Sotenäs	Lars Christer- Nilsson	Flyktingsamordn.	0523-664569	Lars.christer-nilsson@sotenas.se
Strömstad	Pernilla Danielsson	Socialsekreterare	0526-19330	pernilla.danielsson@stromstad.se
Tanum	P-A hultman	Flyktingsamordn.	0525-18373	per-anders.hultman@tanum.se
Tibro	Elisabeth Olsson	IFO-chef	0504-18302	elisabeth.olsson@tibro.se
Trollhättan	Peter Göthblad	Enhetschef	0520-497031	peter.gothblad@trollhattan.se
Töreboda	Ylva Eriksson	Flyktingsamordn.	0506-18136	ylva.eriksson@toreboda.se
Ulricehamn	Ulf Nilsson	Enhetschef	0321-595650	ulf.nilsson@ulricehamn.se
Vara	Maria Tapper Andersson	IFO-chef	0512-31251	maria.tapper.andersson@vara.se
Åmål	Gun-Britt Ring	Flyktingsamordn.	0532-17171	gun-britt.ring@amal.se
Öckerö	Britt Berggren	IFO chef	031-976200	britt.berggren@ockero.se

RESULTATÖVERSIKT			
	Sidhänvisning finns och du kommer automatiskt vidare till respektive sida när du klickar på länken.		
1	Finns det en mångfaldsplan och/eller mångfaldspolicy i er kommun?	Antal	Procent
1	Mångfaldsplan och/eller mångfaldspolicy	12	41
2	Har ingen plan och/eller policy	17	59
	Totalt	29	100
			Sid. 10
2	Har jämställdhetsperspektivet tillvaratagits vid utformandet av planen/policyn?	Antal	Procent
1	Ja	11	85
2	Nej	2	15
	Totalt	13	100
			Sid. 11
3	Beskriv kortfattat EN aktivitet som ni genomfört och som ni anser var lyckad där mångfaldsplanen/policyn var en utgångspunkt. - -	Antal	Flik
1	Beskrivning:	12	Sid. 11
4	Har ni samverkat med någon annan kommun omkring en mångfaldsaktivitet som utgått från er plan och/eller policy?	Antal	Procent
1	Ja	2	17
2	Nej	10	83
	Totalt	12	100
			Sid. 12
5	Beskriv kortfattat den aktivitet som ni samverkat kring.	Antal	Flik
1	Beskrivning:	3	Sid. 12
6	Finns det en integrationsplan i er kommun?	Antal	Procent
1	Ja	16	55
2	Nej	13	45
	Totalt	29	100
			Sid. 13
7	Har jämställdhetsperspektivet tillvaratagits vid utformandet av planen?	Antal	Procent
1	Ja	13	76
2	Nej	4	24
	Totalt	17	100
			Sid. 13
8	Beskriv kortfattat en aktivitet som ni genomfört och som ni anser var lyckad där integrationsplanen varit en utgångspunkt. -	Antal	Flik
1	Beskrivning:	16	Sid. 14

9	Har ni samverkat med någon annan kommun omkring en integrationsaktivitet som utgått från er plan?	Antal	Procent
1	Ja	3	19
2	Nej	13	81
	Totalt	16	100
			Sid. 15
10	Beskriv kortfattat den aktivitet som ni samverkat kring.	Antal	Flik
1	Beskrivning:	3	Sid. 15
11	Samverkar ni med andra kommuner vid introduktionen av nyanlända?	Antal	Procent
1	Ja	7	24
2	Nej	22	76
	Totalt	29	100
			Sid. 16
12	Vilken kommun, vilka kommuner samverkar ni med?	Antal	Flik
1	Vilken/vilka:	8	Sid. 16
13	Beskriv kortfattat ETT exempel på samverkan inom introduktionen för nyanlända som ni anser var lyckat.	Antal	Flik
1	Beskrivning:	7	Sid. 17
14	Inom vilka områden vill ni samverka med någon annan kommun?	Antal	Procent
1	Arbetsmarknad	22	21
2	Bostadsmarknad	6	6
3	Praktikplatser	22	21
4	Samhällsinformation	10	10
5	Utbildning inkl. SFI	18	17
6	Validering	20	19
7	Annat - beskriv kortfattat	7	6
	Totalt	29	
			Sid. 17
15	Anser ni att er kommun kan erbjuda en individuell introduktion?	Antal	Procent
1	Ja	27	93
2	Nej	2	7
	Totalt	29	100
			Sid. 18
16	Beskriv kortfattat vad ni anser skall ingå för att skapa en individuell introduktion.	Antal	Flik
1	Beskrivning:	29	Sid. 19
17	När är introduktionen för en person avslutad?	Antal	Procent
1	Efter 36 mån.	0	0

2	Efter 24 mån.	10	34
3	Efter 18 mån.	1	3
4	Efter 12 mån.	0	0
5	Individuellt men med en bortre maxgräns	9	31
6	Individuellt utan bortre maxgräns	3	10
7	Annat	6	21
	Totalt	29	100

Sid. 21

18	Beskriv kortfattat varför ni valt nämnd period som avslut på introduktionen.	Antal	Flik
1	Beskrivning:	29	Sid. 21
19	Har ni något annat exempel inom ert introduktionsarbete för övrigt som ni vill lyfta fram och presentera för andra? Beskriv i så fall kortfattat ETT sådant exempel.	Antal	Flik
1	Beskrivning:	17	Sid. 23

ENKÄTSVAR

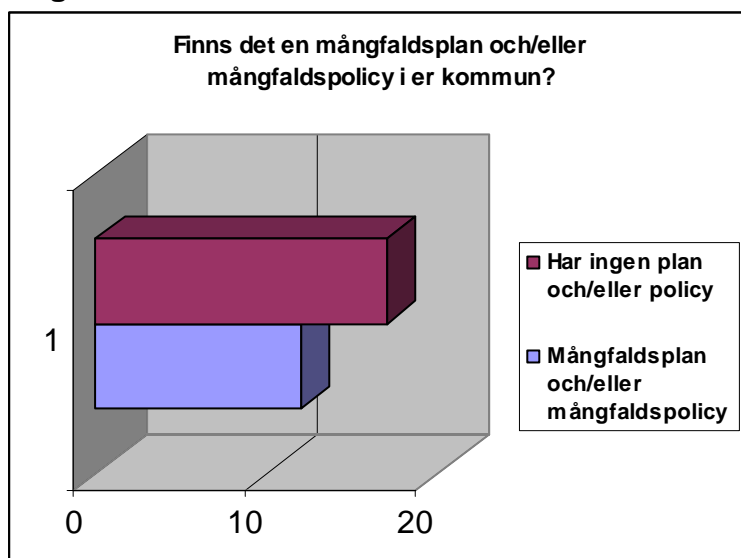
Tyvär har inte alla kommuner svarat på aktuell enkät (27 kommuner och 2 stadsdelar i Göteborg av 48 kommuner och 3 stadsdelar i Göteborg), vilket gör att resultatet blir lidande med relativt stort bortfall. Länsstyrelsen har valt att redovisa de enkätsvar som trots allt kommit in då vi ser dessa som värdefulla, samt att vi ser nämnda workshop dagar som komplement och minst lika viktiga för slutresultatet.

En orsak till att alla kommuner inte besvarat enkäten kan vara att det inte finns ett uppbyggt mottagande av flyktingar och därför ser dessa kommuner inte heller något behov av planer inom aktuellt område. Enkäten blir därför inte relevant för vissa kommuner även om intresset finns för flyktingmottagning och mångfald.

Då det inte är reglerat i lag att kommunerna skall ha integrationsplan räknade Länsstyrelsen med att ett mindre antal kommuner skulle komma att svara jakande på frågan om de har integrationsplan eller inte. Vilket också var ett korrekt konstaterande. Men de exempel på integrationsplaner som finns kan skapa goda exempel och motivation för andra kommuner.

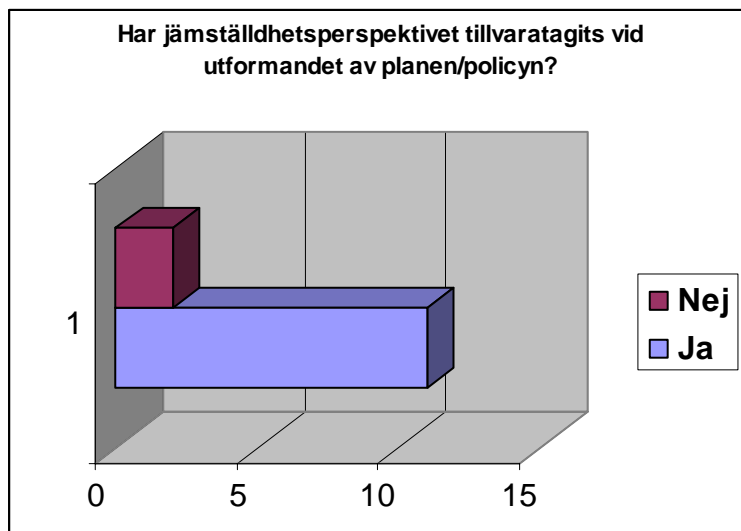
Korta kommentarer finns efter presentationen av varje tabell. För att få en tydlig och lättläst uppställning av fritextsvaren har de delats upp kommunvis, förutom fråga 16 som är mer generell samt fråga 17 som delats upp enligt period. Fördjupning kommer med nästa rapport till våren 2007 då vi även tar in resultatet från workshop dagarnas diskussioner.

Fråga 1

KOMMENTAR: 17 kommuner har ingen mångfaldsplan/mångfaldspolicy vilket är förvånansvärt med tanke på att de 29 kommuner som svarat på enkäten har ett flyktingmottagande.

Fråga 2

KOMMENTAR: Jämställdhetsperspektivet är idag vedertaget och har även fått genomslag i de flesta planer som kommunerna framställer. Se också fråga 7.

Fråga 3. Beskriv kortfattat en aktivitet som ni genomfört och som ni anser var lyckad där mångfaldsplanen/policyn var en utgångspunkt.

Alingsås:

- I nämndbudget för 2006 är ett av målen "psykosociala arbetsmiljön ska vara anpassad för både kvinnor och män". Där har en enkätundersökning gjorts som visar på en femgradig skala värdet 3,92. Att regelbundet diskutera nolltolerans av trakasserier på APT mm.

Frölunda flyktingenhet:

- Informationsträffar tillsammans med polis, sjukvård och nya flyktingar och invandrare för att informera om rättsväsendet och sjukvården och det ges i dialog. Resultatet var mycket givande (haft 4-5 träffar). Olika invandrargrupper med tolk.

Härryda:

- Införandet av en person som arbetar med att ta fram språk och yrkesträningsplatser under pågående sfi som ett komplement till språkinläring.

Mark:

- Vid anställning tas mångfaldsfrågorna upp.

Skara:

- Utbildning av chefer.

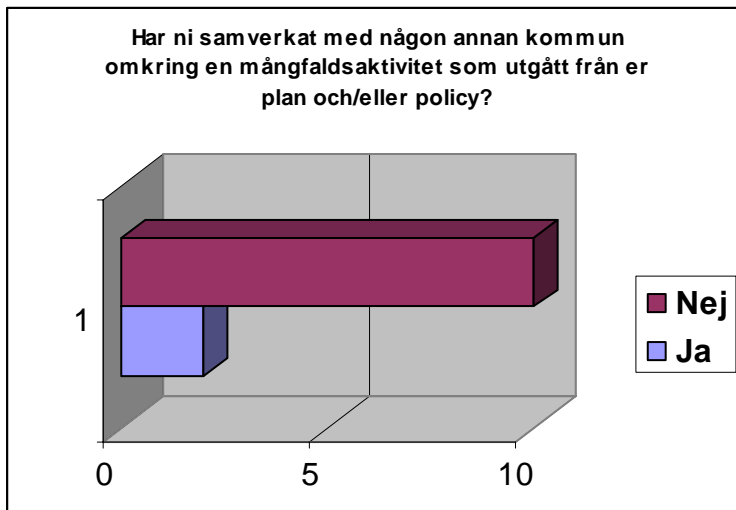
Mariestad:

- Träffar med kommunens bostadsföretag för att få fler att hyra ut till flyktingar och på så sätt fler som delar på det sociala samhällsansvaret.

Borås:

- Vi har köpt in filmen ”Scener ur ett arbetsliv” till alla arbetsplatser och uppmanat dem att använda den som diskussionsunderlag på APT.
- Vid rekrytering till en tjänst inom äldreomsorgen ges prioritet till en sökande som utöver svenska behärskar ett annat språk. I det fall som jag tänker var det nog fråga om finska.

Fråga 4

KOMMENTAR: Endast två kommuner har svarat ja på frågan. Med tanke på att ett flertal kommuner inte har något flyktingmottagande och ofta inte heller någon mångfaldsplan/policy, borde det vara ett ypperligt tillfälle för närliggande kommuner att bjuda in till gemensamma aktiviteter för att skapa intresse och förutsättningar.

Fråga 5. Beskriv kortfattat den aktivitet som ni samverkat kring

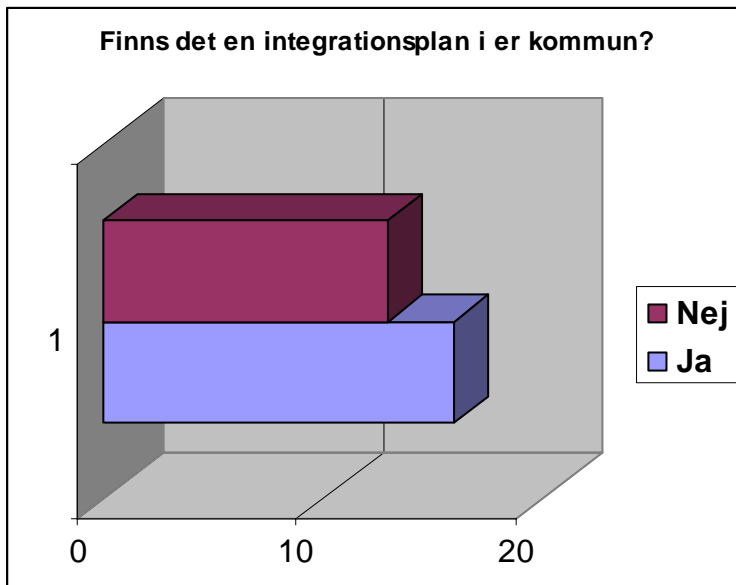
Sotenäs:

- Har i samtal med grannkommunerna arbetat ut riktlinjer för jämställdhetsperspektiv i integrationsarbetet.

Frölunda flyktingenhet:

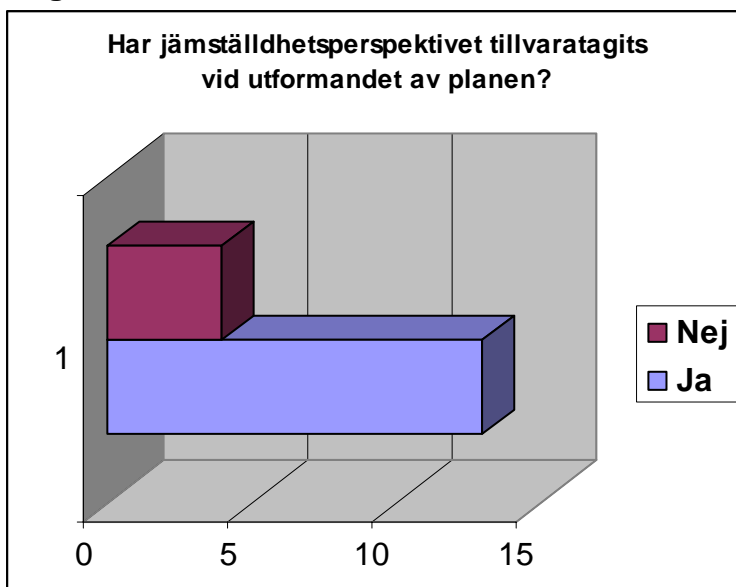
- Har inlett samarbete med Enad Kraft som är ett antal Norrlandskommuner.

Fråga 6

KOMMENTAR: Under fråga 8 finns ett stort antal exempel på aktiviteter som skapats utifrån en integrationsplan.

Fråga 7

KOMMENTAR: Jämställdhetsperspektivet borde vara allmänt vedertaget i allt planarbete som görs inom kommunen, så också när det gäller integrationsplanen.

Fråga 8. Beskriv kortfattat en aktivitet som ni genomfört och som ni anser var lyckad där integrationsplanen varit en utgångspunkt.

Alingsås:

- Från februari 2006 har en särskild förberedelseklass startats för barn åk 1-6. Allmän information om integrationsavdelningens arbete med nyanlända till samtliga kommuninvånare.

Falköping:

- Personliga utvecklingstjänster, ett treårigt projekt där långtidsarbetslösa med utomnordisk bakgrund som uppbär försörjningsstöd eller introduktionsersättning kan söka en PUT-tjänst i kommunal förvaltning. Totalt 30 tjänster kommer att finnas under tre års perioden. Samtidigt erbjuds personal, handledare och deltagare fortbildning och uppföljning.

Frölunda flyktingenhet:

- Utvecklat ett valideringsprojekt tillsammans med vuxenutbildningen.

Strömstad:

- Svenskundervisning kombinerat med praktik.

Åmål:

- Haft samtalsträffar för föräldrar, en föräldrautbildning som socialsekreterare höll i, där togs många olika ämnen upp och flyktingarna tyckte den var givande.

Borås:

- Som exempel kan jag nämna grundandet av Demokratacentrum i Norrby kommunedel.

Lerum:

- Sommaraktiviteter för barn och tonåringar. Aktiviteter för barn och tonåringar under juli månad. Flyktingbarn och svenska barn har aktiviteter under olika former juli månad då det även ingår övernattnings. Övriga dagar hittar vi på olika aktiviteter tillsammans med fokus på samarbete, lär känna din kommun, bad och kul samt kultur.

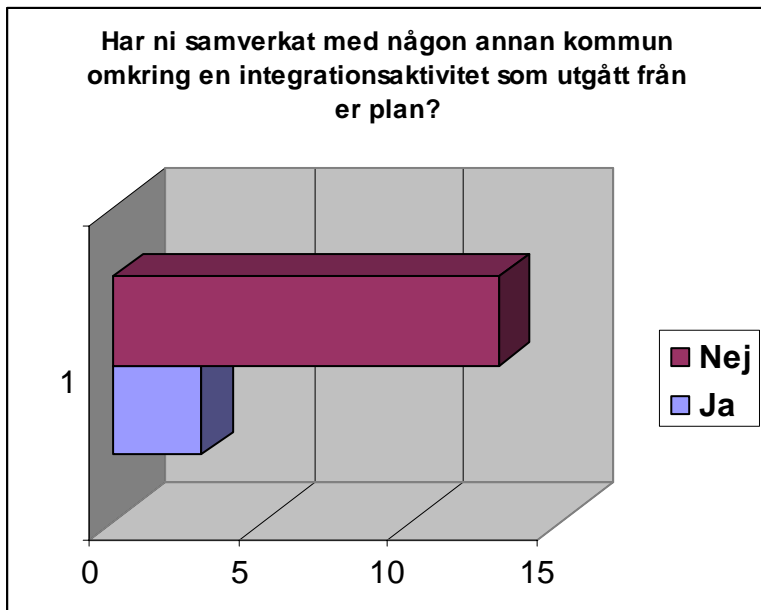
Mölnadal:

- Vårt introduktionsprogram som syftar till att göra nyanlända delaktiga i samhället och bidra till sin egen försörjning oavsett kön.

Mariestad:

- Träffar med kommunens bostadsföretag för att få fler att hyra ut till flyktingar och på så sätt fler som delar på det sociala samhällsansvaret.

Fråga 9

KOMMENTAR: Integrationsplan är ett relativt nytt begrepp och finns endast i ett fåtal kommuner varför någon utbredd samverkan ännu inte kommit igång. Nedan finns dock ett antal goda exempel.

Fråga 10. Beskriv kortfattat den aktivitet som ni samverkat kring.

Frölunda flyktingenhet:

- Utvecklat ett valideringsprojekt tillsammans med vuxenutbildningen.

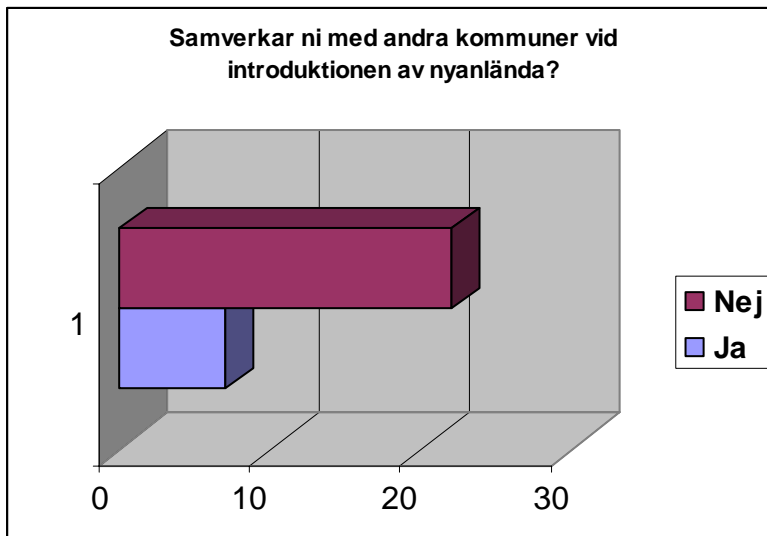
Strömstad:

- Svenskundervisning och arbetsmarknad.

Skövde:

- Svenskutbildning för akademiker på Högskolan i Skövde.

Fråga 11

KOMMENTAR: Samverkan mellan kommuner kommer att bli avgörande för att kunna bibehålla en god kvalitet i introduktionen i framtiden. Därför är det oroväckande att så pass få exempel finns som andra kommuner kan ta del av. Frågan behöver väckas och initiativ behöver tas utifrån de områden som framkommer under fråga 14.

Fråga 12. Vilken kommun, vilka kommuner samverkar ni med?

Alingsås:

- Göteborgs regionen (GR).

Falköping:

- Nätverk mellan kommuner i Skaraborg. Därutöver erfarenhetsutbyte med t.ex. Falkenberg och Västerås.

Frölunda flyktingenhet:

- Ett flertal olika.

Kungälv:

- Ale.

Skövde:

- Kommunerna i gamla Skaraborg som har avtal med integrationsverket.

Dalsed:

- Samtliga Dalslands kommuner.

Tanum:

- Sotenäs och Vara.

Sotenäs:

- Tanum.

Fråga 13. Beskriv kortfattat ett exempel på samverkan inom introduktionen för nyanlända som ni anser var lyckat.

Alingsås:

- Genom NIV (Nätverket för Integrationshandläggare i Västra Götaland eg. kommentar) byts erfarenheter och metoder som kan användas i den egna kommunen. Det finns tyvärr inget naturligt nätverk inom GR regionen ännu. Det saknas.

Frölunda flykingenhet:

- Boendefrågan - kontakt med andra kommuner.
- Raka Rör projektet som innebär att vuxenutb, Göteborgs kommun, arbetsförmedlingen, valideringscentrum samverkar för en god integration.

Skövde och Falköping:

- Svenskutbildning för akademiker vid högskolan i Skövde.

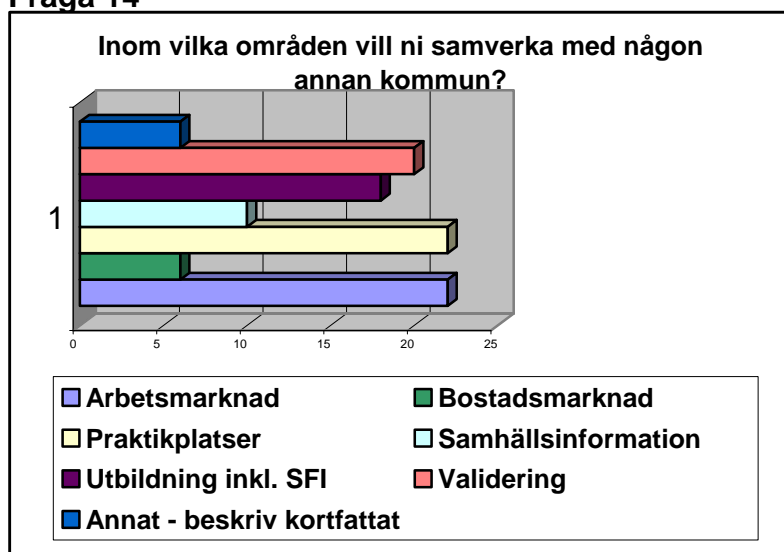
Dals-Ed:

- Samverkan sker för närvarande kring uppbyggnaden av mottagandet.

Sotenäs:

- Hjälp vid placering på arbetsplatser.

Fråga 14

KOMMENTAR: Svaren på den här frågan ger delvis underlag för kommande workshop dagar i mars och april 2007, och visar tydligt att validering, utbildning inkl. sfi, praktikplatser och arbetsmarknad är de områden som kommunerna främst vill samverka kring.

Annat som kommunerna vill samverka kring:

Mölnadal:

- Jämställdhetsarbete – med utgångspunkt i mänskliga rättigheter för att motverka hedersrelaterat förtryck.

Skara:

- Värdfamiljer.

Tanum:

- Studiebesök och företagsbesök.

Skövde:

- Utbildning för ungdomar på gymnasienivå.

Hjo:

- Kunna ta del av andra kommuners introduktionsplaner och konstruktion av introduktionsersättningen till den nyanlände.

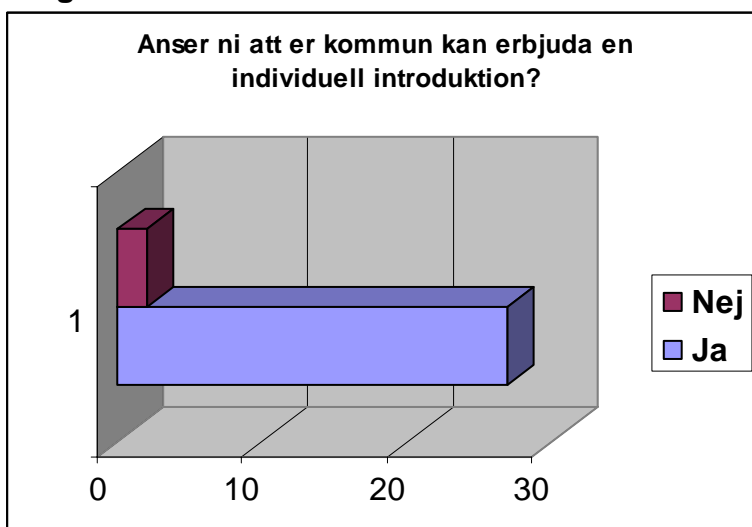
Borås:

- Kulturaktiviteter.

Åmål:

- Vi har nyligen startat ett nätverk i Dalsland p.g.a. att det är många som startat upp flyktingmottagningar igen. De områden som jag kan tänka mig samverka inom är arbetsmarknad, praktikplatser och validering.

Fråga 15

KOMMENTAR: De flesta kommuner anser att man kan ge flyktingen/invandraren en individuell introduktion. Men vad innebär det egentligen och hur ser innehållet ut? Är det mer en resursfråga än en individfråga? Nedanstående svar ger en någorlunda enig bild av vad en introduktion skall innehålla för att bli individuell. Listan är även en intressant idébank.

Fråga 16. Beskriv kortfattat vad ni anser skall ingå för att skapa en individuell introduktion?

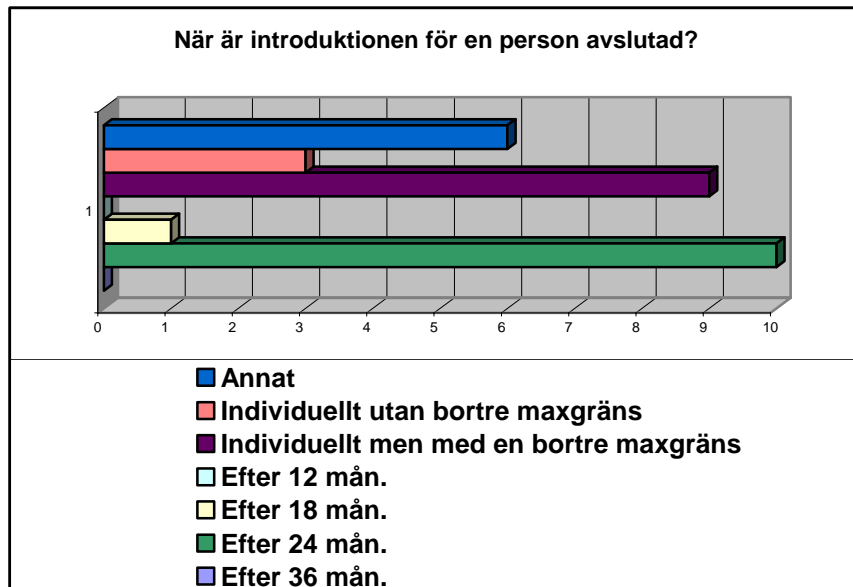
- Kartläggningar av varje mottagen person om bakgrund, utbildning och deras framtidsmål.
- Regelbunden uppföljning av introduktionsplanen tillsammans med deltagaren och samverkande parter. Mål och motivationssamtal. Flexibilitet vad gäller studieformer för svenskinläring. Strukturerad möjlighet till validering på arbetsplats. Stort utbud av praktikplatser. Kompetensplan kopplad till praktik och intyg efter avslutad praktik. Mandat att söka individuella lösningar anpassad för respektive deltagare.
- Ta hänsyn till den enskildes sociala situation, utbildningsbakgrund, yrke och hälsa. En flexibilitet vad gäller språkinläring tillsammans med yrkespraktik.
- I planen skall ingå information om: samhällets funktioner, sfi-studier, bostadsmarknaden, arbetsmarknaden, skola och förskola samt sjukvårdssystemet. M.a.o. hur det svenska samhället fungerar. I introduktionen är det också viktigt att ta reda på invandrarens bakgrund. Göra validering och yrkesbedömning
- Kompetent personal som är väl förtrogen med integrationsfrågor. Kommunen bör ha ett väl utbyggt kontaktnät för praktikanskaffning och god sfi utbildning.
- Bostad, bra sfi och annan utbildning, samverkan med skola och barnomsorg, samarbete med primärvården, fritidsverksamhet, samarbete med arbetsförmedlingen (af), nära kontakt med vuxen o barnpsykiatri, samt anskaffande av nätverk för den nyanlände.
- Möjlighet till ett lämpligt boende, arbete/praktik, svenskundervisning, barnomsorg och fritid.
- Mål för att bli självförsörjande samt delmål.
Kartläggning av utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet.
Validering/bedömning av yrkeskompetens samt värdering av betyg.
Kartläggning av hälsa och social situation.
Utvecklingsinsatser för studier i svenska språket.
Introduktion i svenskt samhälls- och arbetsliv.
Särskild introduktion för ev. barn.
Ett helhetsperspektiv.
- Att kartlägga var och ens tidigare erfarenheter inom olika områden samt personens resurser och skapa en introduktion utifrån den personens möjliga framkomliga väg i Sverige.
- Kartläggning av individuella förutsättningar. Samverkan och samsyn mellan myndigheter och andra berörda aktörer.
- Man behöver börja med kartläggning av personen i fråga gällande exempelvis utbildning, social situation och hälsa.

Sedan bör man kunna ge undervisning i svenska, samhällsinformation, praktikplats så att man varvar sfi och arbete. Utifrån kartläggning kanske andra insatser i form av fysisk och psykisk rehabilitering. Man kan behöva hjälp med validering av tidigare utbildningar.

- Skall skriva ned vad flyktingen själv önskar, vilka mål och framtid den har. Försöka följa flyktingens önskan ang. exempelvis praktik efter vad hon/han gjort tidigare i sitt hemland och försöka hitta en likartad praktikplats.
- Att individen får kunskaper om samhället efter sina behov och förutsättningar.
Att individen får undervisning i svenska efter sina behov och förutsättningar vad gäller innehåll och metodik.
Att individen socialt stöd om han/hon/familjen behöver det.
Att individen får råd och stöd i sin planering av kommande arbetsliv som kan se mycket olika ut från individ till individ.
Att individen får hjälp att bilda ett socialt nätverk.
- Så långt som möjligt tillvarata den enskildes tidigare erfarenheter för att bygga på med nödvändiga kunskaper inför framtiden.
- Introduktionen ska vara anpassad efter individens förmåga, hälsa och utbildningsbakgrund.
- Integrationsverket har beskrivit detta på ett bra sätt.
- En individuell introduktion ska helt och hållet utgå från individen med skräddarsydd utbildning, praktik m.fl. insatser. Mot bakgrund att det är svårt att få ekonomin att gå ihop om man har för få deltagare i någon aktivitet förhindrar detta även en helt och hållet individuell introduktion i den mindre kommunen.
- Sätta individen i centrum, delaktighet, tydlig målformulering, tro på individens egna förmågor och resurser.
- En levande dialog med den nyanlände. En fungerande samverkan mellan de olika parterna i introduktionen. Tillräckliga resurser för att kunna erbjuda en mängd variationer utifrån den enskildes behov.
- Mycket kontakt med klienten. Att arbetsförmedlingen har stort inflytande och delaktighet i introduktionen. Hitta kontakter med föreningar.
- En specialiserad flyktingmottagning med samverkan kring bostäder, praktik - arbetsmarknad, sfi, sjuk- och hälsovård samt samverkan med af och försäkringskassan (fk).
- Utgå från individens vilja, kunskap och förmåga för att hitta möjligheter till egen försörjning. En introduktionsplan görs med kontinuerlig uppföljning.
- Hela människans/familjens fortsatta liv i Sverige.
- Individuella samtal och individuell introduktionsplan för att kunna arbeta individuellt.

- Språk + arbetsmarknad.
- Individperspektiv med hänsyn till bakgrund, religion, tidigare samhällsförhållanden, sjukdomsbild möjlighet att arbeta, ålder och kön.
- En individuell handlingsplan med delmål och mål för introduktionen. Möjlighet till individuella lösningar och inslag i introduktionsprogrammet med beaktande av personens bakgrund, kvalifikationer och ev. hinder.
- Att det finns olika alternativ till introduktion t.ex. studier, praktik, sysselsättning. Målet måste vara individanpassat med uppföljningar i varje skede. Även tillgång till utredningsenhet.

Fråga 17

KOMMENTAR: Ovanstående svar ger en bild av hur svårt det är att avgöra när en persons introduktion är avslutad. Klart är att kommunerna så långt det går vill bygga upp en verksamhet som utgår från de individuella förutsättningarna. Nedan ges varierande svar på varför.

Fråga 18. Beskriv kortfattat varför ni valt nämnd period som avslut på introduktionen.

Efter 24 månader

- Gränsen på 24 månader är ännu ej tagen i nämnden men förslaget ligger på 24 mån utifrån erfarenhet från andra kommuner.
- Under två år har flyktingen introduktionsersättning med praktik och under den tiden skall vi försöka hitta ett arbete som leder till självförsörjning.

- När introduktionsersättning infördes konstaterades att pengarna för varje mottagen räckte i ca 2 år.
- Vi har en möjlighet till att förlänga perioden vid särskilda behov. Dock så är frågan hur mycket mer man kan ge än det vi ger under 24 månader.
- Kan vid behov förlängas med max. 6 mån.
- Enligt rekommendation från Integrationsverket.
- Under denna tid erhålles schablonersättning från staten.
- Kommunen har i fullmäktige fattat det beslutet. Följer statliga ersättningssystemet.
- Omfattningen är bedömd som en lämplig tid för att introduktionen ska vara klar.
- Insatsernas effektivitet skall markeras av en tidsgräns samt ersättningsperioden.

Efter 18 månader

- Flyktingarna var inskrivna på flyktingmottagningen 36 månader. Vi ansåg att många deltagare inte tog tillvara tiden på ett effektivt sätt. "Har inte bråttom"-attityden fanns hos många. Och "inträdet" in i samhället och arbetslivet blev senare. Vi tror att om tiden är kortare ger den "en piska" både till deltagaren och samverkande myndigheter (bl.a. flyktingmottagningen och SFI) att jobba effektivt och mer målmedvetet under introduktionstiden.

Individuellt utan bortre maxgräns

- För någon kan introduktionen vara kort, då han/hon får arbete eller har eget socialt skyddsnet i kommunen. För någon annan kan det p.g.a. exempelvis handikapp ta tid.
- Utifrån att kommunen har arbetat med romer under 15 års tid. Utifrån vårt perspektiv är de ännu inte integrerade i det svenska samhället. Vi tror att romerna har samma uppfattning.

Individuellt men med en bortre maxgräns

- Det är en anpassning till statsbidragets utformning samt rimligheten i att genomföra en bra introduktion och möjligheten för den enskilde personen att bli integrerad med stöd av flyktingmottagningen.
- Kommunen har tagit beslut på att introduktionen ska vara avklarad efter 36 månader.
- Individualitet förutsätter valmöjligheter.
- För att skraddarsy introduktionen så mycket som möjligt. En del individer har en mängd hinder för att tillgodogöra sig svenska och annan information vilket gör att behovet av introduktion för dessa också är längre. Hindren kan vara av fysisk/psykisk art eller t.ex. att man är analfabet eller mycket lågutbildad vid kommunplaceringsdatum.

- Därför att vår erfarenhet är att det kan gå olika snabbt för olika personer men mest beroende på hur mycket svenska man kan när man får sitt uppehållstillstånd.
- På grund av att arbetsmarknaden på orten är god.
- Vi ser individuellt på varje persons introduktion.
- Har valt den perioden, eftersom det är mycket få, som är så att säga klara efter en kortare period. Efter introduktionstiden på flyktingmottagningen finns det inte särskilt mycket stöd i samhället.
- För att människor är olika och har olika förutsättningar, kompetens och livssituation.
- Det beror på individens förkunskaper om introduktionen blir kort eller lång.

Annat

- I normalfallet efter 24 mån. Introduktionstiden kan efter individuell bedömning förlängas till max. 36 mån. Tvåårstiden är vald utifrån lång erfarenhet av introduktionsarbetet samt utifrån statens rekommendationer.
- Utifrån den statliga ersättningen som räcker 24 månader. Varje individs utgångsläge är dock så individuellt att en anpassning måste kunna ske.
- Mottagningsåret + tre år. Erfarenheten har visat att denna period krävs för de flesta nyanlända för att kunna etablera sig i samhället på ett bra sätt.
- 24 månader med möjlighet till förlängning 6 + 6 månader. Av resursskäl. En första gräns (24 mån) kan vara bra som utgångspunkt vid planering och signalerar att det är viktigt att använda tiden till något som är till nytta för deltagaren. Möjlighet till förlängning är nödvändig i de fall deltagaren är "på gång" och har en planering som kräver ytterligare en tid för att nå målen.
- Vi tror inte att de flesta kommer att behöva 24 månader.

Fråga 19. Har ni något annat exempel inom ert introduktionsarbete för övrigt som ni vill lyfta fram och presentera för andra? Beskriv i så fall kortfattat ett sådant exempel.

Alingsås:

- Vi har ett bra samarbete med sjukvården/primärvården inom Alingsås. Regelbundna träffar ca 4gg/år där olika problemställningar diskuteras och ibland gemensam fortbildning.
- Samarbetet med af har börjat ta form och af jobbar aktivt med de nyanlända som befinner sig på nivå C i svenskundervisningen men inte ännu fått betyg.

Frölunda flyktingenhet:

- Tjej-grupper tillsammans med Röda Korset och introduktionsenheten för flyktingbarn som SDF Gunnared i Göteborg arrangerar.

Hjo:

- Hjo har inget avtal om flyktingmottagning utan arbetar med de som självmant flyttar in till kommunen. Dessa hanteras inom IFO och försörjningsstöd vilket i viss mån uppfattas som inte helt bra. De "skolas" in felaktigt till socialbidragstagare vilket inte känns helt korrekt. Hur gör andra, oftast mindre, kommuner som inte har avtal?

Härryda:

- Sill och Kebab - en aktivitet av psykosocialkaraktär för människor över 55 som i övrigt är utanför möjligheten till normal arbetsmarknad och inte heller skall/har möjligheten att inom reguljär sfi utbildning lära sig svenska. De utformar genom egna önskemål sina aktiviteter med ledaren.

Lidköping:

- Införandet av lönelik Introduktionsersättning är den enskilt mest fruktbara förbättring vi gjort i kommunens introduktionsarbete.

Tibro:

- Vi har ett nära samarbete med arbetsmarknadsenheten och SFI

Åmål:

- Vi har sfi halvtid och praktik halvtid. Klarar man sfi före två år så har man praktik 8 tim/dag.

Borås:

- Vi har egen verksamhet som vi kallar Billdalskolan fast den inte är skola i vanlig mening utan en verksamhet som kompletterar sfi. På Billdalskolan går deltagarna i små grupper på fm eller em tid, tränar muntlig svenska på olika nivåer, jobbar med samhällsteman, teman som gäller arbete, friskvård m.m. Mycket uppskattad av deltagarna.

Lerum:

- Introduktionsarbete har fungerat mycket bra och det har även lett till arbete för vissa, kanske inte med en gång, men på sikt är det många som får vikariat. Samhällsinformationen i vår kommun fungerar mycket bra och ingår i sfi, alltså är den obligatorisk, men anordnas av flyktingmottagningen, eftersom det är vi som har pejl på behovet. Att vi och sfi tillhör samma organisation är även mycket bra.

Skövde:

- Studiecirkel kring barn/ungdomar som vänder sig till alla vuxna.

Skara:

- Samhällsinformation för nyanlända.

Mariestad:

- Introduktionsersättning är ett exempel som används och som hjälper till egenförsörjning och ansvar över sin ekonomi och integration.

Tanum:

- Vår avsikt är att kunna ge den information som är nödvändig för den enskilde. Att själv kunna bestämma sin väg vidare i livet är grund i alla demokratier. Inte alla som söker asyl och flyktingsstatus i Sverige har haft dessa grundläggande värderingar och möjligheter i sitt eget land. Därför är en persons utveckling, en inre synbild som man tillsammans med andra kan möjliggöra viktig.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

www.o.lst.se

